

Ročník XI.

Číslo: 1/2009

Jún 2009

Milí Bánovčania!

Tak ako každoročne využívam túto príležitosť, aby som Vás pozdravila a popriala veľa zdravia a spokojnosti aj v týchto finančne ťažkých časoch. Prácu starostky a poslancov máte možnosť sledovať počas celého roku, prečítať si všetky zápisnice zo zasadaní obecného zastupiteľstva na našej obecnej tabuli. Možno niekto o tom nevie, a tak aj touto cestou Vás chcem oboznámiť s prácou vedenia obce za posledné obdobie a zámermi na obdobie nasledujúce.

Tohto roku zamestnávame už len 3 občanov v rámci aktívnych prác. Napriek celkovému nárastu nezamestnaných o prácu v obci nie je záujem, čo je možno spôsobené aj slabým finančným ohodnotením. Preto by som Vás poprosila a zhovievavosť, čo sa týka kosenia obecných priestranstiev - okolie ihriska, doly, cintorín, okolie obecného úradu, školská záhrada, okolie klubu, pošty, materskej škôlky, kanál pri ťochku, okolie hasičskej zbrojnice, okolie studne a ďalšie - jednoducho nedá sa to stihnúť. Aj z tohto dôvodu sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo neposkytovať službu kosenia osamelo žijúcim osobám, ako to bolo v posledných rokoch.

V minulom roku sa podarilo v obci zaviesť internet pre verejnosť. Je umiestnený na obecnom úrade a bez akéhokoľvek poplatku ho môžu využívať všetci obyvatelia obce. V súčasnej dobe ho využívajú najmä deti a mládež, ale nájdu sa aj dospelí, ktorí si hľadajú takýmto spôsobom prácu. Keď sme pri internete, tak minulého roku sme spustili internetovú stránku obce www.banovcenadondavou.sk, na ktorej si môžete prečítať veľa zaujímavých informácií o našej obci.

Určite vás zaujíma aj skutočnosť, na čo sa využívajú obecné prostriedky a čo robí starostka a vami zvolení zástupcovia poslanci. Prvý rok nášho pôsobenia sme urobili prestavbu obecného úradu, v druhom pokračujeme opravami v literárnom múzeu. Dostali sme dotáciu vo výške 100 000 Sk. Táto bola účelovo viazaná na výmenu okien, ktoré sú v dezolátnom stave. Zatiaľ sme vymenili v jednej triede, v knižnici, a ešte na obecnom úrade. Tohto roku sme požiadali ministerstvo financií o ďalšiu dotáciu na výmenu ďalších okien, aby sme následne mohli urobiť fasádu na celej budove - obecný úrad a múzeum.

Obecný klub je už roky veľkým problémom obce hlavne zatekajúca strecha. Obidvaja predchádzajúci starostovia to riešili prelepením strechy, terajšie vedenie obce pokračuje tak isto, ale to je len dočasné riešenie na jednom mieste strechu zalepíme a roztečie sa na druhom mieste. Ing. Kočiško dal urobiť projekt na sedlovú strechu, čo by problém vyriešilo, ale už vtedy to stálo okolo 1,5 mil. Sk., čo je pre nás veľmi nákladné. Najväčším problémom je tá skutočnosť, že keď sa kupoval klub, nekúpil sa aj pozemok na ktorom je postavený. Pozemok je vo vlastníctve štátu - v správe pozemkového fondu. Pokúsili sme sa získať finančné prostriedky na opravu klubu, ale ku každej žiadosti o dotáciu musíme doložiť list vlastníctva, a tak o takúto dotáciu nemôžeme ani požiadať z dôvodu, že nemáme doriešené vlastnícke vzťahy.

V minulom roku sa veľa investovalo do MŠ. Už niekoľko rokov sme mali problém s odpadom. Počas minuloročných letných prázdnin sme nakoniec odpad po celej dĺžke rozkopali a vymenili rúry/vo vnútri budovy i vonku/, nakoľko boli na viacerých miestach polámané a roky voda tiekla pod budovu škôlky. Vďaka poslancom sa tento dlhoročný problém vyriešil. Prerobil sa tiež vnútrajšok MŠ, vytvoril sa nový sklad potravín a časť škôlky sa odstavila. V súčasnej dobe máme menší počet detí a potrebovali sme zmenšiť priestory tak, aby sa ušetrili náklady na vytápanie. Celá

škôlka bola vymaľovaná, namontovali sa regulátory tepla, opravil sa chodník, zamestnanci ponatierali oplotenie a preliezky. V školskom roku 2007/2008 sme mali 24 detí, tohto roku je ich len 13! Na menší počet detí doplatili aj zamestnanci, nakoľko boli prijaté nepopulárne opatrenia - znížili sa im pracovné úväzky. Aj keď sa na škôlku dopláca, vedenie obce ju chce za každých okolností udržať. Za posledné dva roky sme v obci zaznamenali veľký prírastok nových občanov, ktorí si tu kúpili domy/ 7/ alebo pozemky /4/. Preto veríme, že toto obdobie je iba dočasné a s mladými rodinami pribudnú aj deti do našej MŠ.

V minulom roku zomrelo v našej obci 10 občanov a miesta na cintoríne je stále menej a menej. Z uvedeného dôvodu sme pristúpili k likvidácii starých hrobov, o ktoré sa nikto nestará, nie je za ne zaplatený poplatok a občania nám dali súhlas na ich likvidáciu. Preto aj touto cestou vyzývam občanov, aby prišli na obecný úrad a dali si aj záležitosť týkajúcu sa hrobových miest do poriadku. V novej časti cintorína, kde sa pochováva do zemných hrobov, sme dali vybetónovať pásy.

Z médií stále počúvame ako je potrebné využívať euro fondy a aké je to jednoduché. Nie je to celkom tak. Kto má skúsenosti s písaním projektov, ten mi dá určite za pravdu. V roku 2008 sme dali urobiť projekty na chodník popri hlavnej ceste a na všetky miestne komunikácie. V tom čase sa dalo žiadať do výšky 1000 € na obyvateľa, ale výzva v tom čase nevyšla. Výzva vyšla až tohto roku ale nastala zmena - výška dotácie sa znížila na 300 € na obyvateľa. Preto sme museli projekty prerábať a vypustiť z nich niektoré cesty. Projekt sme v apríli 2009 podali a teraz čakáme na výsledok.

Okrem tohto projektu sme požiadali financie na likvidáciu skládky odpadu /pri bývalom JRD/, z ministerstva financií na dokončenie okien v múzeu a z úradu vlády na multifunkčné ihrisko. Taktiež sme požiadali finančné prostriedky z rezervy predsedu vlády na strechu obecného klubu / nakoľko tam nebolo treba doložiť list vlastníctva/. Ďalej sme podali projekt na Keltský stromový horoskop a oddychovú zónu na, doloch" z obnove dediny, ale tu už poznáme aj výsledok projekt nám neprešiel. Dúfam, že sa nám podarí svojpomocne aspoň časť tohto projektu realizovať a skultúrniť tak tento pozemok.

V rámci pozemkových úprav by sa mala tohto roku urobiť cesta cintorínska až po kanál / Liskovec /, pričom budú môcť túto cestu využívať deti na šport / kolieskové korčule, bicyklovanie a pod./, nakoľko tam nie je cestná premávka.

Na futbalovom ihrisku sa nám podarilo prekryť javisko, ktoré obecný úrad využíva pri organizovaní najväčšieho kultúrneho podujatia Bánovského čurbesu. Využívať sa môže celoročne ako náhrada tribuny proti slnku aj proti dažďu.

Obecné zastupiteľstvo schválilo v rozpočte financie tiež na dobudovanie hasičskej zbrojnice, ktorú chceme v najbližšom období dokončiť.

Taktiež sa snažíme zo všetkých síl o vybudovanie kanalizácie v našej obci, ktorú by mala financovať VVS a.s. Košice z euro fondov. Podľa mojich informácií je hotový projekt a mal by sa podať v jeseni.

Vedenie obce, starostka a poslanci OZ, sa snažia podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia spravovať obec. V prípade, že máte nápady, poprípade otázky týkajúce sa chodu našej obce, budeme radi ak sa pridete informovať priamo na obecný úrad a my vám radi poskytneme všetky informácie.

Ludmila Ďurčáková
Starostka obce

Rok 2009 z hľadiska daní a poplatkov v našej obci.

Už niekoľko rokov informujeme občanov (dokonca aj v predchádzajúcom čísle obecných novín v rozsiahlom článku), že platiť daň a poplatok za kom. odpady majú až vtedy, keď obdržia platobný výmer. **Bez vyrubenia** platobným výmerom **a doručenia** daňovníkovi jednoducho správca dane a poplatku (**obec-obecný úrad**) **nemôže daň od občana prijať.**

Tento rok ste už takmer všetci obdržali výmer za kom. odpad („za šmece“) v eurách. Väčšina občanov si všimla, že poplatok bol o cca 30 Sk/osoba (1 €) vyšší ako predchádzajúci rok.

Koncom minulého roka v decembri na rokovaní obecného zastupiteľstva pri schvaľovaní všeob. záväzného nariadenia bola otázka výšky poplatku diskutovaná, nakoľko náklady na odvoz a likvidáciu odpadu sa každým rokom zvyšujú a výška poplatku zostala rovnaká za posledných šesť rokov. (náklady za odvoz kuka nádob, vývoz veľkoobjemových kontajnerov z cintorína či drobného stav. odpadu zo „školského dvora“, výdavky na nákup vriec pre separovaný zber atď.....)

Prijmy, ktoré obec vyberie na poplatku za TKO by mali byť na úhradu vyššie uvedených výdavkov, ale v skutočnosti obec ročne doplaca za vývoz odpadov vo výške cca 100 000 Sk (3319 €).

Občania si mohli o zvýšení poplatku prečítať vo VZN o miestnych daniach a poplatkoch..... v decembri minulého roka, keď bolo vyvesené na úradnej tabuli.

Daň z nehnuteľnosti:

Zároveň sa občania informujú, kedy môžu platiť daň z nehnuteľnosti. Výmer obdržia občania **postupne** už v mesiaci jún, júl. Veľký vplyv na neskorší výrub dane mal prechod na EURO a v rámci prechodu na jednotný informačný systém (programové vybavenie) bude daň vyrubená až v tomto období. To neznamená, že obec peniaze nepotrebuje, ale z dôvodu týchto aj iných prekážok uprednostnila poplatok za odpad.

Platenia aktivujú občania už však môžu od budúceho roka platiť daň začiatkom roka hneď ako obdržia plat. výmer.

Okrem týchto praktických informácií pre občanov vám chceme poskytnúť aj informácie o rozpočte obce 2009, hospodárení obce za predchádzajúce obdobia aj keď tieto informácie boli súčasťou záverečného účtu, ktorý visel na úradnej tabuli.

Prehľad hospodárenia za predchádzajúce obdobia: v tis Sk.

ROZPOČET	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
Výsledok hospodárenia	-24	294	302	-197 *	582	589

* schodok vykrytý prebytkom hospodárenia z predchádzajúcich rokov

Obec prijala v roku 2008 nasledovné bežné granty a transfery :

P.č.	Poskytovateľ	Suma v Sk	Účel
1.	ÚPSVaR	119 515,50	Aktivačný pracovníci
2.	Obvodný úrad Michalovce	7 370	Evidencia obyvateľstva
3.	ÚPSVaR Michalovce	7 916	Stravné a šk.potreby pre deti v HN
4.	Obvodný úrad Michalovce	2 040	Na skladníka CO
5.	Krajský úrad živ.prostredia	1 489	Na agendu životného prostredia
6.	Krajský školský úrad Košice	4 000	MŠ na výchovnovzdelávací proces
7.	Min.financií SR	100 000	bežné výdavky-okná bud.OcÚ+MUZ
8.	Matica Slovenská	4 000	bež.výdavky-kult.podujatie
9.	Nafta a.s., Gbely	20 000	bežné výdavky-kult.podujatie

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s ich účelom.

Obec mala v roku 2008 tieto kapitálové príjmy:

Rozpočet na rok 2008	Skutočnosť k 31.12.2008	% plnenia
205	205	100%

Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív :

Z rozpočtovaných 155 tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2008 vo výške 155 tis. Sk, čo predstavuje 100 % plnenie. Predaj sa týkal pozemkov areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva a malého cípu parcely pri "doloch".

V roku 2008 obec získala nasledovné granty a transfery :

P.č.	Poskytovateľ dotácie	Suma v Sk	Investičná akcia
1.	Klub Zemplínčanov	10 000	na umelecké dielo plastika P.Horova
2.	Matica Slovenská	40 000	na umelecké dielo plastika P.Horova

Obec v roku 2008 investovala do kapitálových akcií:

Rozpočet na rok 2008	Skutočnosť k 31.12.2008	% plnenia
440 000,-Sk	322 000,- Sk	73,20%

Ide o nasledovné investičné akcie :

Projektová dokumentácia na komunikácie, chodníky v obci a Oddychová zóna DOLY-Keltský kalendár- 30 tis.Sk-chodníky a 12 tis.Sk-na keltský kalendár- financované z vlastných prostriedkov.

Rekonštrukcia verejného osvetlenia bola financovaná z dotácie z Ministerstva financií SR vo výške 80 tis.Sk; rozdiel vo výške 59 tis.Sk financované z vlastných prostriedkov obce. (výmena svietidiel za úsporné.....)

EKONOMICKÉ OKIENKO

Na rekonštrukciu miestneho rozhlasu bola rovnako použitá dotácia z Ministerstva financií SR vo výške 50 tis.Sk, zvyšok vo výške 13,4 tis.Sk financovaná z vlastných prostriedkov obce. (bola zakúpená nová rozhlasová ústredňa).

Umelecké dielo: Plastika Pavla Horova umiestnená pred Múzeom P.Horova. Na toto umelecké dielo kapitálovým grantom prispeli: V roku 2007-Košický samosprávny kraj (100 tis.Sk); v roku 2008 Klub Zemplínčanov (10 tis.Sk); Nadácia Matice Slovenskej (40 tis.Sk).

Detské ihriská- za vypracovanie projektu multifunkčného ihriska - 8 tis.Sk z vlastných prostriedkov.

Ďalej sa pokračovalo v dostavbe Hasičskej zbrojnice (20tis.Sk), Šport. šatne na ihrisku (41 tis.sk), rekonštrukcie Materskej školy (42 tis.Sk). Všetko bolo financované z vlastných prostriedkov (bežný rozpočet). Dotáciou z MFSR vo výške 100 tis.Sk na bežné výdavky bola financovaná výmena okien na budove OcÚ a MÚZEA v časti múzeum-trieda (premietacia miestnosť), z vlastných prostriedkov obce dofinancovaná sumou 26 tis.Sk.

Pri všetkých týchto investičných aj bežných výdavkoch obci vyplýva zo zákona vykonávať finančnú kontrolu pri hospodárení s verejnými prostriedkami.(zák.502/2001). Cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť hospodárny, efektívny, účinný a účelný výkon verejnej správy a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov. Finančnou kontrolou sa overuje každá fin.operácia-či je v súlade so schváleným rozpočtom obce, uzatvorenými zmluvami alebo inými rozhodnutiami o hospodárení s verejnými prostriedkami.Fin.kontrolu vykonáva starosta obce, pracovník zodpovedný za rozpočet, pokladník. Následnú finančnú kontrolu vykonáva kontrolór obce, ktorý vypracováva správy o výsledkoch finančných kontrol a správy pravidelne ich predkladá starostovi a obecnému zastupiteľstvu. V našej obci je od roku 2007 zamestnaná hlavná kontrolórka obce pani Marta Mišková, ktorá vykonáva nielen kontrolnú činnosť ale aj metodickú pomoc pri spracovávaní niektorých dokumentov, vnútorných predpisov....

Zároveň v zmysle zákona účtovníctve je vedenie obce zodpovedné za zostavenie účtovnej závierky, ktorá musí byť overená auditorom. Účtovná závierka obce Bánovce nad Ondavou za rok 2007 podľa nezávislého audítora poskytuje pravdivý a objektívny pohľad na finančnú situáciu obce. Audit účt. závierky za rok 2008 prebieha a s výsledkami bude oboznámené obecné zastupiteľstvo.

Beáta Baková, účtovníčka

VÝDAVKY - BEŽNÝ ROZPOČET V €		
OdStP	Schválený ROZPOČET	Popis
01.1.1.1.6.	87468	Všeobecná ver. správa, správa obce, úradu,príspevky nezisk. organizáciám...
01.1.1.2.	600	Finančná oblasť - bankové poplatky
01.6.0.	238	REGOB (Register obyvateľstva)
02.2.0.	67	Civilná ochrana-odmena skladníkovi CO
03.2.0.	1350	Ochrana predpožiarmi - výzbroj, PHM, súťažé..., mat. na stavbu zbrojnice.)
04.5.1.3.	767	Správa a údržba ciest (zimná údržba, informatívne označenie ulíc...)
05.1.0-6.0.	9426	Ochrana živ. prostredia; naklad. s odpadmi...(komunál. odpad, separ. zber...) úprava ver.priestranstva
06.	5136	Bývanie a občianska vybavenosť (Ver. osvetlenie, vodovod - elektrina, údržba)
08.1.0.	3419	Športové služby (TJ ŠK)
08.	8358	Kultúrne a náboženské služby (Klub, Knižnica, podujatia, Dom smútku, Muzeum
09.1.1.1.	30541	Vzdelávanie-predškolská výchova, zákl.vzdelanie
09.6.0.1.	10376	Školské stravovanie v predškolských zariadeniach
10.	10596	Sociálne zabezpečenie-op. služba, soc. pomoc

ROZPOČET NA ROK 2009
SCHVÁLENÝ 6. MARCA 2009

PRÍJMY - BEŽNÝ ROZPOČET				
Položka	Schválený	Upravený	Plnenie k...	Popis
	ROZPOČET			
111003	126 137,00	126 137,00		Výnos dane z príjmov poukáz.úz.sam.
121001	14 946,00	14 946,00		Daň z pozemkov
121002	6 504,00	6 504,00		Daň zo stavieb
133001	487,00	487,00		Daň za psa
133013	5 347,00	5 347,00		Poplatok za TKO
134001	1 215,00	1 215,00		Dobývací priestor
212002	324,00	324,00		Prenajaté pozemky
212003	2 563,00	2 563,00		Prenajaté budovy
221004	1 825,00	1 825,00		Správne poplatky
222003	464,00	464,00		Pokuty za porušenie predpisov
223001	4 551,00	4 551,00		Za predaj služieb...(školské, Dom smútku, MUZ, KNIŽ
243	33,00	33,00		Úroky z účtov finanč. hospodárenia
292	1 413,00	1 413,00		Príjmy z dobropisov
312001	50,00	50,00		Dotácie na PVŠS-Živ. prostredie
312001	238,00	238,00		Dotácie na PVŠS-REGOB
312001	67,00	67,00		Dotácia na PVŠS-sklad.mat.CO
312001	186,00	186,00		Dotácia na stravu a šk.potreby
312001	1 992,00	1 992,00		Dotácia na Aktivačnú činnosť
SPOLU:	168 342,00	168 342,00	0	

MLÁDEŽ /Ach tá mládež.../

Mládež ľudí definujú ako deti od 12 do 18 rokov. Tieto deti sú príliš tvrdohlavé, premúdrele a sebavedomé na to, aby priznali, že sú to stále iba deti. Ja si nemyslím, že každé jedno dieťa je drzé a ľahostajné. Takto nás totiž vidia takmer všetci dospelí. Myslia si, že nás nič nezaujíma a na všetko kašleme. U niektorých detí to tak je, ale vo väčšine prípadov za to nemôžu oni. Na takéto správanie mládeže vplýva totiž mnoho faktorov. Zlá partia kamarátov, vymoženosti tejto doby, ale všetko začína u rodičov a v rodine. Niektoré deti začnú rebelovať len preto, aby upútali pozornosť rodičov. Utápajú žiaľ v alkohole a drogách, pretože s nimi nikto nekomunikuje a nezaujíma sa o nich. Ďalšia skupina mládeže sa stane ľahostajnou voči všetkému iba preto, lebo rodina je ľahostajná k nim. Mnohé deti prestanú rodičov rešpektovať, lebo rodičia im všetko zakazujú a nerešpektujú ich želania. Mnohí rodičia si neuvedomujú, že s takýmto prístupom ich vlastné deti začnú nenávidieť. Odrazu sa len rodičia dozvedia, že ich syn alebo dcéra ušli z domu. Až keď to dospeje do takéhoto extrému, rodičia sa začnú zaujímať o svoje dieťa. Vtedy je však už väčšinou neskoro.

Ľudia si myslia, že dnešná mládež je nevládnuteľná. Avšak stačilo by, aby si vyskúšali život niektorého nevládnuteľného dieťaťa. Hneď by pochopili, prečo je to dieťa také. Pravdaže sú aj iné deti. Lenže dôvod prečo tak nedopadli je to, že majú rodičov, ktorí sa o nich zaujímajú. Na svete existuje stará a odveká pravda – všetko sa začína a končí v rodine.

Nikola Mrázová
15 rokov

Sirota moderných čias

Pri kríži, v tóni starej lipy, šuchol sa tieň.
Malé chlapča zopálo ruky:
Ó, Pane, odpusť mi, ja modlím sa neviem
nenaučili ma.
Jeho pery šepkali žalobu
na matky, na otcov a na dnešnú dobu.
Som sirota moderných čias
i keď mám otca, mať.
Ale mám srdce, čo cíti a chce milovať.
Mama modlím ma nenaučila.
Vždy vraví: Nemám čas.
Otec, ako aj iní, vždy to isté zasa:
Práca, auto, rádio, noviny, televízia...,
ale na modlitbu nemám čas.
Oni sa nemodlia.
Nechcú azda? Neviem,
Možno v tom zhone zabudli.
Možno sa hanbia priznať.
Jedno viem. Určite nie sú šťastní,
Nevedia byť dobrí, nevedia milovať.
Ó, Pane, prosím, počuj môj hlas:
Som sirota moderných čias
i keď mám otca, mať.
Zľutuj sa, prosím, oroduj za nás!

Výber z najkrajších
modlitieb sveta

O DROGÁCH INAK A KRÁTKO

Droga nie je iba slovo. Je to aj cesta s jasnými pravidlami štartu a cieľa. Pred touto cestou je treba uvedomiť si predovšetkým to, že drogy môžu zabíjať. Paradoxne ľudia, ktorí majú blízky vzťah k drogám, toho o nich vedia veľa. Vedia, ako sa drogy vyrábajú, čo spôsobujú, kde sa dajú nájsť, dokonca niektorí poznajú aj najnovšie výskumy, zaoberajúce sa touto problematikou.

Avšak z rôznych dôvodov je to horšie so sebareflexiou. Veľmi ťažko ľudia dokážu narábať s myšlienkami a pocitmi, ktoré sa im vynoria v hlave, keď prídu do styku s drogou.

Na začiatku som uviedol, že droga nie je len slovo, ale aj cesta. Ponúkam niekoľko otázok na zamyslenie pre tých, ktorí o to majú záujem a pripájam k nim aj krátky komentár. Tieto otázky si môžu položiť na každom úseku spomínanej cesty.

1. Čo chceme dosiahnuť tým, že teraz drogu užijem?

Množstvo ľudí si neuvedomuje, že každé ľudské konanie sa snaží dosiahnuť nejaký zisk, úžitok. Aký úžitok budem mať z toho, že si drogu vezmem?

2. Čo potrebujem na to, aby som drogu neužil?

Niekedy človek potrebuje maličkosť, aby sa droge vyhol. Stačí, aby sa nenudil, stačí, aby na neho nepozeral kamarát s posmeškom na tvári. Práve vtedy je tá rozhodujúca chvíľa, kedy človek môže ukázať umenie byť zodpovedný. Odporúčam dôkladne sa zamyslieť nad tým, kto/čo by mi práve pomohlo, aby som sa v tej chvíli drogy nedotkol.

3. Ako si vysvetľujem, že môj kamarát/známy berie drogy?

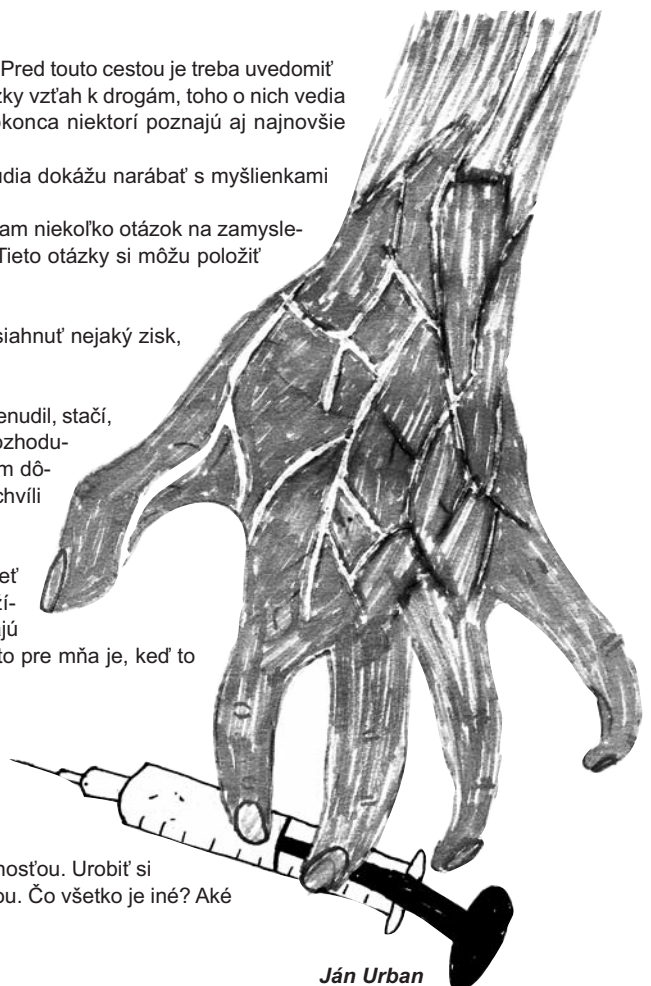
Je užitočné pochopiť správanie iných osôb. Ešte zaujímavejšie je pozrieť sa na vlastný názor, ako ja sám rozumiem konaniu druhých. Často s užívateľmi drog súcitíme, ľutujeme ich. To znamená, že aj tí, ktorí sa zamýšľajú nad nami (v prípade, že drogy berieme), nás ľutujú a súcitia s nami? Aké to pre mňa je, keď to viem?

4. Ako dlho ešte vydržím?

Ľudia často nemajú predstavu, ako dlho sa ešte chcú priatelíť s drogou, napriek tomu, že im ovplyvňuje celý život. Dávajú droge voľnosť vo vlastnom živote, nedávajú jej žiadny rámec a tým dokazujú, že droga akoby držala ich život vo vlastných rukách.

5. Čo so mnou droga robí?

Bolo by užitočné pozrieť sa na seba v minulosti a porovnať sa s prítomnosťou. Urobiť si prehľad, čo všetko sa zmenilo od času, kedy človek prišiel do styku s drogou. Čo všetko je iné? Aké je to teraz? Je to také, aké som si predstavoval na začiatku?

Ján Urban

V krivom zrkadle (karikatúra)

„CRRRN!“ ozval sa strašný zvuk a ja som sa v mrákotách strhla. Beznádejne chniapem po stole a hľadám zdroj neznesiteľného rinčania. Našla som ho. Bol to budík. Tresnem po ňom, nech je ticho a znova klesnem na vankúš. Po piatich minútach som prišla k sebe a uvedomila si, že je ráno. Dvihnem sa z postele a snažím sa rozhybať. Pravé, ľavé, pravé, ľavé. Skvelé! Zvládla som prvé kroky. Otvorím dvere a zostanem stáť. Schody. Čo teraz? Pomaly schádzam dunivými krokmi dole a taktám sa do kúpeľne. So zatvorenými očami pristúpim k zrkadlu a želám si, aby som tam tento krát uvidela niečo iné! Otvorím oči a rýchlo ich znova zatvorím. Strašný pohľad! Pomaly ich znova otvorím. To, čo vidím, snáď nie som ani ja. Vlasy ako našuchorené perie stojace na všetky strany dominujú na mojej veľkej kotrbe. Namiesto očí sa tam lesknú dve malé hnedé guľičky. Krtko by sa mohol popri mne skrýť. Otváram ústa – vykúkajú - mi z nich malé žlté hviezdičky. Vzdychnem si a ponáram sa do prúdu ľadovej vody. Vyumývam satelitné prijímače, na ktoré bez problémov chytám všetky americké programy, potom oči, ktoré sa razom začali ponášať na oči a nakoniec zuby. Pozriem sa do zrkadla a ďakujem Matke prírode, že existuje voda. Vrátim sa do detskej izby a s hrôzou zistím, že do odchodu autobusu mi ostáva 10 minút. Letím k skrini a poprehadzujem ju celú, kým nenájdem niečo, na čom nie je týždenný jedálny lístok. Hrebeňom zmiernim to tornádo, ktoré mi počas noci vzniklo na hlave a letím dom školy.

Darina Ondová, 9. ročník

Zemeguľa

Veľká, pekná guľa
to je naša zemeguľa.
Zemeguľa guľatá
v šírom nebi zasiatá
zasiatá, zasiatá.
So slnečníkom deravým.
Čo urobíme s tým?
Nevieš, poradím ti
spreje, laky nekupovať!
To ho bude narušovať
narušovať, narušovať!
Zem musíme ochraňovať!

Ludka Tkáčová, 3. ročník

Z výrokov našich detí:

Pri obede pani učiteľka začína kmiť Janka, ktorý len olizuje prázdnu lyžičku. Po dvoch – troch sústach sa malý Janko otočí na pani učiteľku a pýta sa: „A ja toto ľúbim?“ „Pravdaže ľúbiš“, odpovedá pani učiteľka „len otváraj pus. „No dobre“, hovorí Janko a jedlo sa dopapalo.

Deti pracujú pri stoloch, keď tu zrazu sa Miško srdcervúco rozplače. „Čo sa stalo Miško?“ pýta sa pani učiteľka. „Keď ja potrebujem poutierať nos“, odpovedá zúfalo chlapec. „No a kde je problém?“ pýta sa pani učiteľka. „Keď ja mám dnes len krátky rukáv“ ukazujú plačlivo Miško.

Pani učiteľka príde do práce autom. Deti sa práve hrajú na dvore a vítajú ju pozdravom. Anička to nevydrží a udivene sa pýta pani učiteľky: „A ty znaš i kerovac? Bo moja mamka ne!“

Chlapec sa pýta otca: „Oci a vieš prečo u nás prší?“ „To teda neviem“ odpovedá otec. Chlapec hovorí začudovane: „Oci, Pán Božko sa predsa kúpe a preto u nás prší.“

Jana Ďuríková a Ludmila Geročová

MATERSKÁ ŠKOLA MÁ DAŤ DIETĀTU TAKÝ ZÁKLAD, ABY MALO PO CELÝ ŽIVOT POTEŠENIE ZO VZDELÁVANIA.

Predškolská výchova predprimárne vzdelávanie je u nás na vysokej úrovni. Vytvára v psychickom a osobnostnom vývine našich detí adekvátne predpoklady na to, aby mohli úspešne a bez závažných problémov začať povinnú školskú dochádzku, aby boli dobre pripravené na plnenie jej požiadaviek. Dieťa, ktoré je spôsobilé na povinnú školskú dochádzku, má radosť z nových poznatkov, prejavuje záujem a úsilie pri osvojovaní si nových informácií. Predčasné, ale aj oneskorené zaškolenie dieťaťa môže byť zdrojom závažných problémov v jeho správaní a učení.

V našej materskej škole je v súčasnosti zapísaných 14 detí. Je to najnižší počet detí od roku 1990 na tomto zariadení. I keď štát začal poskytovať rôzne výhody a príspevky na deti práve narodené i navštevujúce predškolské zariadenia>deti, ktoré majú 5 rokov a 1 rok pred vstupom do ZŠ sú oslobodené od poplatku- školného?, v našej obci sa rodí čoraz menej nových občianok. Svedčí o tom i počet zapísaných detí na školský rok 2009/2010, ktorý je 11. Avšak aj napriek nízkym počtom detí, kolektív materskej školy sa snaží svojim zverencom spetrovať a spríjemňovať pobyt v naj- medzi svojimi rovesníkmi, vymýšľaním a organizovaním rôznych hier, akcií, pri ktorých aktívne pomáhajú rodičia i zriaďovateľ.

Deti sa dosýta vyšantili pri púšťaní šarkanov na futbalovom ihrisku, na karnevale, na MDD básničkami a pesničkami sa prezentovali pri vystúpeniach v obci- Mesiac úcty k starším, Vianoce, Stavanie mája a Deň matiek. Rodičia sa prezentovali najmä pri zhotovovaní kalendára počasia v jeseni, koledovaním na Vianoce, výtvarmi z odpadového materiálu na putovnej výstavke- najkrajšie srdiečko, zhotovením masiek na Karneval, na spoločnej opekačke, ale najmä pri skrášľovaní nášho školského dvora v aktívnej spolupráci s miestnym podnikateľom a firmou Hotoval. Za čo ďakujeme. Výtvarnými prácami sa deti prezentovali na regionálnej výtvarnej prehliadke- Fugova domovina- vyhlásenej obcou Vinné. Naše dieťa- Radko Janinda obsadil svojou prácou 2. miesto.

Predškolské obdobie je charakteristické významnými zmenami v rôznych oblastiach rozvoja predškolského dieťaťa: telesnom, sociálnom, emočnom, kognitívnom (rozumovom) vývoji, vývoji reči a vývoji komunikačných schopností. Vyznačuje sa neustálou pohybovou, duševnou aktivitou detí a veľkým záujmom o všetko, čo ich obklopuje. Predškolské obdobie je obdobím zlatého veku hry, pretože je to práve hravá činnosť, v ktorej sa predovšetkým aktivita detí prejavuje. Hra predstavuje v živote dieťaťa najprirodzenejšiu činnosť, prostredníctvom ktorej absorbuje do vlastného vedomia obrovské množstvo poznatkov, podnetov, skúseností. Je informačnou bránou do duše dieťaťa a preto sa snažme dať našim deťom priestor na hry individuálne, ale aj v ich detskom kolektíve, čo najlepšie poskytuje predškolské zariadenie.

Tešíme sa na Vás v novom školskom roku.

„VYCHOVÁVANIE JE NAJVÄČŠÍ A NAJŤAŽŠÍ PROBLÉM, PRED KTORÝ MOŽNO ČLOVEKA POSTAVIŤ.“

E. Kane

Riad. MŠ Jana Ďuríková

Skica – Tomáš Klíma

Zátišie – Slávka Poliaková

MÁME ČAS NA SVOJE DETI?! (Výstižné pre tento uponáhľaný spôsob života)

Muž sa vrátil večer z práce neskoro, unavený a podráždený. Vo dverách ho čakal jeho 5-ročný syn a obrátil sa na neho s otázkou:

„Oci, môžem sa ťa na niečo opýtať?“ Otec odpovedal: „Áno a čo by si chcel vedieť?“

Syn sa pýta: „Oci, koľko zarobíš v práci za 1 hodinu?“ „To nie je tvoja starosť!, nahnevane odpovedá otec. „A prečo sa na niečo takého vôbec pýtaš?“

„Len by som to chcel vedieť. Povedz mi, koľko zarobíš za hodinu“, prosil syn.

„Ak to už musíš vedieť, zarábam päť € za hodinu“ odpovedal otec.

„Ach, hovorí syn so sklonenou hlavou, „oci, môžeš mi, prosím ťa požičať 2 €?“

Otec sa opäť nazlostil a vykričal na syna: „Ak jediným dôvodom, prečo si sa pýtal na môj zárobok bolo, že si chcel požičať peniaze na nejakú hlúposť, tak hneď odíď do svojej izby a bež do postele! A premýšľaj nad sebou, prečo si taký sebecký! Ja celé dni tvrdo pracujem, aby si všetko mal a ty sa takto chováš!“ Chlapec zvesil hlavu a tíško odišiel do svojej izby. Muž sa rozčúlený posadil za stôl. Asi po hodine sa ho zlosť prešla a začal rozmýšľať: „Možno, že za tie 2 €, ozaj potrebuje niečo súrne kúpiť, veď obyčajne si odo mňa peniaze nepýta.“ A tak vstal, otvoril dvere na chlapcovej izbe a ticho sa spýtal: „Spíš synku?“ „Nie, nespím oci“ odpovedal chlapec.

„Premýšľal som a možno som bol na teba veľmi tvrdý,“ hovorí otec. „Dnes som mal ťažký deň a na tebe som si vylial zlosť. Tu máš tie 2 €, o ktoré si ma prosil.“

Chlapec s úsmevom vykrikol: „Ďakujem oci, veľmi pekne ďakujem!“ Potom siahol pod vankúš a vytiahol odtiaľ hrst' mincí. Keď to otec uvidel, začal sa opäť hnevať. Chlapec pomaly počítal peniaze a potom sa poďíval na svojho otca.

„Na čo si pýtal ďalšie peniaze, keď vidím, že už predtým si ich mal veľa?“, pýta sa nahnevanej otec.

„Pretože som ich nemal dost'. Ale teraz už mám“, hovorí syn. „Teraz mám presne 5 € a môžem si kúpiť hodinu tvojho času. Prosím ťa oci, príď zajtra domov skôr. Veľmi rád by som s tebou povečeral a zahral sa.“

autor neznámy

KDE ULICE NEMAJÚ MENÁ ...

Každé mesto či obec majú svoje pomenovanie. S ulicami je to už trochu inak.

Niekde ulice majú svoje mená, inde nemajú. Je to ponechané na orgánoch obce, či ulice pomenujú alebo nie.

Určite sa aj vám už stalo, že pri otázke týkajúcej sa vašej presnej adresy, ste aspoň na chvíľu zneisteli. Zrazu sa veľmi problematickou stáva odpoveď na to, na akej ulici bývate. Na každom tlačive, kde vypĺňate svoju adresu je kolónka ulica. Na každom úrade, ale aj v súkromnom živote, chcú od vás ľudia vašu presnú adresu. Vy im ju však dať nemôžete. Musíte im vysvetľovať, že v Bánovciach nad Ondavou ulice nie sú resp. nemajú svoje pomenovanie. Preto do tlačiva buď napíšete dvakrát Bánovce nad Ondavou, alebo jednoducho kolónku „ulica“ preskočíte. Najtrápnejšie na tom je, že dnes už takmer všade majú ulice svoje mená, výnimkou je možno pár zaostalých oblastí Európy, Ázie alebo Afriky. My v Bánovciach síce máme ulice, avšak nie sú pomenované. A čo nemá meno, to úradne neexistuje.

Po legislatívnej stránke je to už dávno vyriešené, preto sa v danom prípade nemôžeme sťažovať na zákony, vládu či štát. Zodpovednosť je na územnej samospráve, teda na samotnej obci a jej orgánoch, ktorými sú poslanci obecného zastupiteľstva a starosta obce. Dôkazom toho je zákon o obecnom zriadení/č. 369/1990 Zb./, ktorý dáva obci povinnosť pomenovať ulice. Citujem: „Obec, určuje a mení nariadením názvy ulíc a iných verejných priestranstiev. V obci, v ktorej je viac ulíc alebo verejných priestranstiev, má každá ulica alebo verejné priestranstvo svoj názov.“ Zákon ďalej upravuje určovanie samotných názvov ulíc, ktoré musia spĺňať určité kritériá. Názvy ulíc by mali čerpať z histórie obce, mien významných nežijúcich osobností a pod. Zákon zakazuje nazvať ulice po žijúcich osobách, dlhé názvy, duplicitné, urážajúce mravnosť, urážajúce náboženské alebo národnostné cítenie, jazykovo nesprávne a názvy neprílišné vzhľadom na históriu obce. Náklady spojené s pomenovaním obce sú uhrádzané z obecného rozpočtu.

Ak by som to mal všetko zhrnúť, tak stačí vydať VZN obce, v ktorom budú názvy ulíc a osadiť informačné tabule. Je to veľmi jednoduchá a nie nákladná záležitosť, ktorou môžeme prispieť ku skultúrneniu našej obce.

Igor Korbulec

P.S. Obecné zastupiteľstvo sa obracia na našich občanov so žiadosťou, ak ich návrh na označenie ulíc oslovil a majú zaujímavé nápady týkajúce sa názvov ulíc v našej obci, aby ich doručili do kancelárie Obecného úradu v Bánovciach nad Ondavou.

ZA JASOM SVOJHO SNA (k 95-tým nedožitým narodeninám básnika Pavla Horova)

Kto vie, aký bol práve deň - 25. máj 1914. Možno to bol pondelok, ako tohto roku a možno iný deň v týždni. Možno svietilo slniečko a všade naokolo rozvonievali jarné kvietky, ale mohol to byť aj upršaný a chladný májový deň. To však už dnes nie je vôbec podstatné. Dôležitý a významný je fakt, že v tento deň, pred 95 rokmi, sa narodil v rodine chudobného bánovského roľníka Horovčáka syn Pavol, známy neskôr v slovenskej literatúre ako Pavol Horov.

Čo všetko ovplyvnilo život chlapca z malej dedinky na východnom Slovensku, kým z neho vyrástol jeden z najvýznamnejších slovenských básnikov 20. storočia? Azda to bol osud, ktorý na samom začiatku Horovovej životnej púte, nebol k nemu priaznivo naklonený. Narodil sa do víru prvej svetovej vojny, ktorá mu nevrátila otca padol kdesi pri Piave, a tak ho poznal ho len z fotografií a z rozprávania iných. Ostala mu len matka, toľkokrát ospievaná v jeho poézii, matka, ktorá bola v týchto ťažkých časoch jeho jedinou oporou. Malý Pavol sa veľmi dobre učil a jeho najväčšou záľubou bolo čítanie kníh, na čo využíval vše-

tok voľný čas pri pasení kráv a neraz aj večer potajomky pri sviečke. Ale štúdium na gymnázium, po ktorom tak veľmi túžil, to bol pre chudobného dedinského chlapca nerealizovateľný sen. Veď odkiaľ by vojnová vdova vzala peniaze na štúdiá svojho syna? A vtedy sa stal zázrak! Horovovi ujovia matkini bratia zo Stretavky - sa s ňou dohodli, že budú pravidelne prispievať na jeho štúdium, a to až do ukončenia gymnázia. Takto jej splatili čiastku, ktorú mala dostať ako dedičstvo po rodičoch. Toto bol zrejme rozhodujúci okamih v živote Pavla Horova, ale tiež veľký prejav materinskej lásky. Ale čo by mama neurobila pre svojho syna, aby sa jeho sen stal skutočnosťou? Dnes si len ťažko vieme predstaviť koľko odvahy potrebovala na toto rozhodnutie. Horov neskôr na to spomínal v tretej osobe takto :

„Jedného septembrového rána oblečie si sedliacky chlapec šaty, ktoré sú očiama jeho doterajších druhov, ba celej patriarchálnej dediny iba na posmech. Vlastne nie iba tie cajgové šatôčky. Aj ten prvý krok sám, tá skutočnosť, že chudobná sedliacka vojnová vdova rozhodne sa poslať svojho syna na štúdiá, kam doteraz z onej dediny chodili iba synovia veľkomožných pánov, už to je vlastne neodpustiteľná provokácia. I jej, tej vdove, dostane sa za to hodne posmechu, ba urážok, aj pre ne nie iba pre groše, ktorých sa jej nikdy nedostávalo nebude mať život ľahký. A on, ten chlapec pocíti priam hneď dediny, hnev a opovrhnutie od včerajších druhov detských hier. Vylúčia ho zo svojho stredy, a tak pre jeho

detské roky zostane iba hluchý pešník samoty, ktorým je mu od prvého dňa súdené kráčať bez akejkoľvek pomoci. Preto je tá cesta taká ťažká. A nebuť naliehavého vábenia onoho druhého, iného sveta, ktorý sa pred jeho pohľadom otváral zo stránok kníh, iste by sa bol tisíckrát vrátil!“

My ľudia sme mnohokrát nespravodliví, občas i slepí - ospevujeme cudzie kraje či históriu a nevážeme si poklady, ktoré ležia priamo pred nami. Jednou z osobností, na ktoré by sme mali byť mi Zemplínčania / a Bánovčania zvlášť / právom hrdí, je práve Pavol Horov. Veď prostredie, z ktorého vyšiel, miesto jeho detských hier polia, lúky, vahadlové studne - jednoducho zemplínsky /bánovský/ valal boli od prvých zbierok až po posledné žriedlom, inšpiráciou jeho poézie. Pavol Horov raz kdesi povedal: *„Mám rád svoj domov a možno najmä preto som rád, že pre mňa tak ako pre každého iného človeka, domov je najväčšou veličinou, hlbinou bezpečnosti, bez ktorej by sme nevedeli žiť, tým menej tvoriť.“* Básnické dielo národného umelca Pavla Horova sa stalo klenotom slovenskej literatúry, a tak si zaslúži, aby sme si na neho a jeho tvorbu s úctou zaspomínali. Verím, že my Bánovčania nepatríme k tým, ktorí si nevedia vážiť svoje korene, to z čoho sme vyrástli a na Horova a jeho poéziu budeme hrdí my i generácie, ktoré prídu po nás.

Ludmila Geročová

PAVOL HOROV

ŽRIEDLO

Pri čistom žriedle na úvratí
zastal som v nemom údive.
Na nebi visí krčah zlatý,
leje doň víno šumivé.

Ako sa iskrí, jak sa pení
do poludňajšej páľavy!
Sadám si k nemu unavený.
Opar mi stúpa do hlavy.

A ja ho pijem. Stále plnšie
načieram si ho do dlaní,
opojné, svieže. Víno – slnce
pijem plnými dúškami.

Kiež sa to žriedlo na úvratí
na večné časy zachová!
Aj po smrti ma k nemu vráti
živíčná vôňa domova.

BLAŽEJ KRASNOVSKÝ SONET PRE PAVLA HOROVA

*„za tými pesničkami
že je láska.“*

P. H.

Ako si miloval tie polia šire, plodné,
Veršami liečil duše bezútešné.
Aj dnes mi ako tóny clivej piesne
znejú vždy pri návratoch, keď sa nepohne

vo mne to prosté srdce s tým, čo vravia ústa.
Rád by som zdvihol pozdišovské džbány
s nápojom, ktorý hriešne neomámi,
na cudzom prahu zastal, či ma k stolu pustia...

či nielen v твоjich veršoch láska pretrváva,
keď sa už zo Zemplína slnko stráca
a viac nás blaží lacný zisk než práca,

nelúto pri Ondave hynú víby, tráva...
Verím a viera tá vie všetko presne,
Raz aj nám budú „zunieť nové piesne „.

Jún - mesiac poľovníctva a ochrany prírody

Podobne ako v máji, venujeme sa predovšetkým tomu, aby poľovná zver mala pri párení, hniezdení, rodení a odchove mláďat pokoj. Zameriavame sa najmä na dravú zver a jej tlenie. Príroda hýri sviežimi farbami a ozývajú sa z nej príjemné zvuky vtákov i zveri. Poľovníka netreba ponúkať, aby vyšiel do revíru a chránil ho. Okrem dravej zveri, pytliačiacich psov a mačiek v našom revíri veľmi často stretávame ľudí, ktorí sa prechádzajú s voľne vypustenými psami. Preto ich chcem informovať o tom, čo sa v tomto mesiaci v prírode deje a žiadať, aby aj v prípade, že majú ovládateľné psy, radšej ich voľne nepúšťali. Je čas na opravu a budovanie nových krmidiel, soľníkov, senníkov, ale aj napájadiel pre zver a tiež posedov. Pri budovaní týchto zariadení nezabúdajme, že sú našou vizitkou, preto ich budujeme estetické a účelné. V poľovnom revíri venujeme hlavnú pozornosť záchrane kosbou ohrozených jarabíčov a bažantích hniezd a taktiež kladených mláďat smrčej zveri. Pozorne si všímajme aj zdravotný stav zveri a ak sa u nej objavia akékoľvek príznaky infekcie či ochorenia, poradíme sa z odborníkmi. Buďme teda neustále v styku s poľnohospodármi a vlastníkmi pôdy a dbajme, aby aj oni cítili, že príroda je práve v tomto období najzraniteľnejšia. Všetka činnosť človeka v prírode by sa mala podriaďovať všeľudskému záujmu: chrániť a zveľaďovať životné prostredie tak, aby poslúžilo aj budúcim generáciám. Poľovníci nášho združenia zhotovili v lokalite „Lesík“ krmnú linku pre zver, zásypce, soľníky a krmelce po celom našom revíri, aby zver v zimných mesiacoch netrpela nedostatkom potravy. Taktiež boli zhotovené kazateľnicové posedy na pozorovanie a selektívny odstrel zveri. PZ „Lieskovec“ má k dnešnému dňu 10 členov, čo je adekvátne k rozlohe nášho revíru, ktorá činí 996 ha.

Záverom chcem poďakovať všetkým dobrým ľuďom, ktorým príroda a jej ochrana nie je ľahostajná. Všetkým členom nášho PZ „Lieskovec“ do novej poľovníckej sezóny želim pekné chvíle v lone prírody, relax medzi priateľmi, presnú mušku a nezabudnuteľné poľovnícke zážitky.

Ostávam s pozdravom „Lovu zdar“

**Predseda PZ
Milan Moško**

**Čom su cigaňe menšina?
Bo večšina šedzi v baše
abo pošli do Anglicka.“**

Pol'icajt zastavi cigana na bicig'lu. Cigan ma na chribce veľki rupsak: „Co maš u tim rupsaku?“ pita še policajt. „Slamu!“ Pol'icajt mu hutori: „Hej cigan, kec tam daco najzdem, ta ce zbijem!“ Pol'icajt prepatri rupsak a nič. Pohňevani ho pušči dal'ej. A cigan še popod nos ušmiva: „Tak še kradňu horske bicig'le...“

Cigan robi autoškolu. Prejdzde v poriadku križovatkou a inštruktor še ho pita: „Len tak pre zaujimojši, jaka tam bula značka?“ A cigan na to: „Hl'iňikova pan inštruktor, vracime še!“

Jak še začina ciganska kucharska kniška?
Ukradňeme tri vajca!!!

**Čom bl'ichi i vši nešvica?
Bo romska osada bi vipatrala
jak Las Vegas.**

Pita še cigan cigana:
„Deži špiš?“
Ňe...hutori.
„A maš požič 100 korun,?“
„Chrrrrrrrrr...“

Aktívni dôchodcovia

V našej obci pracuje už niekoľko rokov popri iných spoločenských organizáciách Jednota dôchodcov. Má 32 členov a jej predsedníčkou je Anna Bajužíková. Jej členovia sa stretávajú pravidelne po celý rok. Vo februári je to na výročnej členskej schôdzi, kde sme zhodnotili prácu za predchádzajúce obdobie.

V máji bolo stretnutie pri príležitosti Dňa matiek, na ktorom pozdravili tety detičky z miestnej materskej školy. V letných mesiacoch organizujú dôchodcovia pravidelne spoločný výlet, v lete 2008 navštívili kúpaliská v Maďarsku. V októbri, v rámci Mesiaca úcty k starším, v spolupráci s Obecným úradom sa pripravuje podujatie doplnené bohatým kultúrnym programom. Naposledy to bolo vystúpenie pod názvom „Zemplin hutori“,

na ktorom vystúpili ľudoví rozprávači z okresov Michalovce, Vranov a Humenné. Po ukončení kultúrneho podujatia si členovia JD pripravujú spoločné posedenie a malým darčekom potešia jubilantov z ich radov, ktorí v danom roku oslávili okrúhle jubileá. Všetky spomínané akcie môžeme pripraviť aj vďaka vďaka finančnej pomoci – dotácii Obce Bánovce, za čo ďakujeme.

Anna Bajužíková

KEDZ SEBE ZAŠPIVAM VEČAR NA VALAĽE...

(10 rokov FS Ondavčanka)

V jeden krásny májový deň pred desiatimi rokmi čakalo na bánovskej stanici na vlak do Košíc desať žien. V rukách niesli novotou voňajúce kroje, ktoré si len krátko pred tým viac – menej svojpomocne ušili a s malou dušičkou sa vybrali na svoje prvé vystúpenie na Vansovej Lomničku. Nakoniec v Košiciach členky nádejnej speváckej skupiny, ktorá si neskôr dala meno Ondavčanka, vystúpili nielen na spomínanom podujatí, ale prešli sa aj po hlavnej ulici a úplne spontánne zaspievali každému, kto ich mal chuť počúvať – okoloidúcim, kolportérovi regionálnej tlače i Rómovi sediacemu na zemi uprostred námestia. Takto sa začala púť ženskej speváckej skupiny Ondavčanka z Bánoviec nad Ondavou, ktorá sa sformovala zo speváckej skupiny vystupujúcej na podujatiach zborov pre občianske záležitosti v našej obci. Ešte v tom istom roku získala / úplne nečakane / na svojej prvej prehliadke folklórnych súborov v Budkovciach prvé miesto s pásmom „Jak banovské ženi pire paraľi a valal ohvarjaľi“. Zrejme tento úspech bol impulzom k tomu, že si ženy spracovali na motívy knihy Juraja Kráľika „Medovňik – ľubovňik“ divadelné predstavenie. Bol to taký malý zemplínsky muzikál, spojenie humorného príbehu popretkávaného zemplínskymi piesňami a dostal názov „U Banovci na Jana“ alebo „Každy to kvitocok svuj makortet najdze“. Dnes už viaceré súbory v našom okrese majú divadelné predstavenia spracované v zemplínčine, ale Ondavčanka je v tomto smere priekopníkom a jednoznačne bola prvá. S týmto predstavením sme opäť vyhrali okresnú prehliadku, ale tentoraz v kategórii divadiel a za dva roky prešli dediny a mestečká Košického a Prešovského kraja. Významný podiel na úspechu nášho zemplínskeho muzikálu mala výborná ľudová rozprávačka Ľudka Ďurčáková – dnes starostka našej obce. Potom sa vydala a odišla do Anglicka naša „dzivočka“ – harmonikárka Katka Jarabáková. V rokoch 2002 – 2006 Ondavčanku sprevádzal na harmonike Laco Pastir. Aj jeho pričinením spevácka skupina sa zaradila medzi najlepšie v okrese. Svedčí o tom aj umiestnenie na okresnej prehliadke v roku 2006, kde sme skončili na peknom 3. mieste - za FS Zemplín a FS Hnojňane. V tomto období Ondavčanka reprezentovala okres aj na Svetovom festivale slovenskej mládeže v Žiline a v Serednom na Ukrajine. Azda vyvrcholením doterajšej kariéry Ondavčanky bola v októbri 2008 návšteva partnerskej akčnej skupiny Království Jestřebí hory, kde sme boli pozvaní spolu so starostami Mikroregiónu Poondavie. Ondavčanka mala na tejto výprave 3 vystúpenia, ktoré sa stretli s výborným ohlasom. Posledné vystúpenie bolo na Havlovickom vinobraní, kde Ondavčanka vytvorila neopakovateľnú atmosféru a v jednom televíznom príspevku nazvali vystúpenie súboru „famózní“. A že Ondavčanka zanechala v Čechách ozaj dobrý dojem sa potvrdilo aj v sobotu 23. mája 2009 v Košiciach na Zemplínskom majálese. Do Košíc zavítali i naši českí priatelia a po vystúpení Ondavčanky nám úplne nečakane prišli poďakovať na javisko s kyticou kvetov, čo sa nestalo žiadnemu inému súboru. Bol to pre nás perfektný pocit a pekné vyvrcholenie 10 ročnej práce Ondavčanky.

V rokoch 2007- 2008 Ondavčanku sprevádzal na akordeóne Jožko Sabol z Horoviec a od roku 2008 hrá na akordeóne Janko Romančák z Budkoviec a občas vypomôže aj Janík Romančák ml. na klarinete. Členkami folklórnej skupiny sú speváčky: Nataša Hrabovská, Mária Matinová, Alena Fedorová, Marta Hrubá, Ľudmila Roková, Anna Bajuzíková, Dana Sopková, Anna Šmidová, Monika Hvižďáková, Ľudmila Geročová a ľudová rozprávačka Ľudmila Ďurčáková.

Veľa šťastia do ďalších rokov ONDAVČANKA!

Ľudmila Geročová

PILNÍKOV – ONDAVČANKA ZAHRÁLA, ZASPÍVALA A ZATANCOVALA

V pátek 3. října 2008 navštívila obci Pilníkov delegace ze slovenskeho Mikroregionu Poondavie.

Při této příležitosti do regionu Království – Jestřebí hory zavítali i zástupci škol a školských zařízení, kteří navštívili, mimo jiné, základní školu v Pilníkově. Součástí byla i přehlídka obcí regionu, soutěž hasičů a další sportovní a kulturní aktivity v okolí. Další náplní bylo vystoupení folklórního souboru Ondavčanka. Soubor se představil v krojích, zaspíval zemplínske, ciganske a slovenské písně, které doplnil o tradiční tance. Při představení nechyběla ani kulturní vložka v podobě sehrané scénky – Ženy dvoch svetov. Vystoupení Ondavčanky mohli občané vidět nejen v Pilníkově, ale ten-
týž den v Libňatově a v sobotu v Havlovicích.

Redaktorka: Palína Štípková
www.nasetelevize.cz

Slovenský večer s folklórním souborem Ondavčanka

Premiéru zažil Libňatov 3. 10., když v našem rekonstruovaném Kulturním domě vystoupil poprvé v dějinách obce zahraniční pěvecký a taneční soubor. Z východního Slovenska, z mikroregionu Poondavie, z obce Bánovce nad Ondavou přijela skupina Ondavčanka.

Koncert se těšil velkému zájmu místních občanů, ale zavítali i diváci z okolních obcí. Dvouhodinový program přinesl množství lidových písní a tanečků ze Zemplína, Rusínska a Poondaví. Po koncertě následovalo posezení v zasedací místnosti, kde se započala diskuze o případné spolupráci mezi Libňatovem a vybranou slovenskou obcí. K přátelské atmosféře přispěly prezentace našich spolků a výborné pohoštění. Atmosféru koncertu zachytil Jan Pich a jeho záznam najdete na obecních stránkách www.libnatov.cz.

Druhý den výprava navštívila hasičskou soutěž Strážkovický koláč, kde závodili naši hasiči. Zde především starostové oceňovali techniku našeho sboru. Při samotném útoku slovenské fanyanky téměř nechaly své hlasivky na hřišti. Před vítězným dekorováním přišla hudební a poté i sladká koláčová odměna.

Během pobytu a při následujících jednání došlo k předběžné dohodě. V roce 2009 Libňatov vyšle výpravu na hasičské závody do obce Trhoviště. Starosta Róbert Koba pozval i zástupce obce. Výprava 40 občanů Libňatova je naplánován na 16. - 19. 7. 2009.

Koncert i návštěva partnerů byly součástí spolupráce MAS Království – Jestřebí hory a mikroregionu Poondavie. O mikroregionu, pobytu souboru a celé výpravy najdete na www.kjh.cz.

Ján Balcar – Libňatov

ČASI ŠE MEŇA, ZVIKI ZOSTAVAJU

Dze su toti časi, kec dzeci chodzili spac takoj po večerňičku abo po osmijankovej rozpravkoj u radijove. Veľo raz abo skoro ňigda še mi ňechcelo spac a kec mi už viplňivala šicki finti - že mi lačna, že mi smedna, že mi treba na zachod - mušela mi i tak ľehnuć a cicho ľežec /co pre mŇe od maľučka bul problem/. Ležim, ľežim, aľe spaŇe ňepri-
chodzi, ta še pitam maceri: „Mámo, vi kec sce ňehodni zaspac, ta co robice?“ DŇeška sebe dumam, že to bula zbitočna otazka, kedže mac chodzila na družstvo karmic, a tak mušela skoro rano stavac a cez dzeň popri zahradze, zaľubovej, vareňu, rajbaňu jej ľehnuć ňezvišilo. A večar kec še ukladala, jedna noha bula išče na žemi a druha na posceli. A mac mi hutori: „Dzivče, kec ňemožem zaspac, ta čitaj ovečki. A ja jej na to: „Mamo, ta to hlupojs, jak mam čitac ovce, kec mi ovce ňemame. A vi čitace ovce, kec ňemožece zaspac?“ ňedala mi še. „Ňe zlata moja, ja zaspac hodna, aľe dakedi nad ranom še zobudzu, ta čitam vdovcov i vdovice u našim valaľe“ hutorela moja mac. Ta to še mi vidzelo išče čudŇejši, jak čitac ovce, aľe dokedi mi o tim scihla porozdumovac, ta mi i zaspala.

Ročki ucekaľi, ja už u veku mojej maceri a stava še mi, že nad ranom še zobudzu a ňe a ňe zaspac. Ta perši mi patrela televizor. Aľe tam vam davaju zaznam z parlamentu, a to ňe na muj tlak. A tak še historija opakuje, ľežim a čitam vdovcov i vdovice. No mušu vam povedzec, že ku dŇešnomu dŇu vedzeme u Banovci mi žeŇi a to v pomere 59:8. Z toho vidno jak i našo vdovci vibriŇi, šak na každoho pripadaju skoro 8 ženi a voŇi sebe ňe a ňe vibrac. No ženi povim vam, mame to češki pri takich vibridňičkoch !

Aľe hutori še, že doba idze daľej a dzeci furt mudrejši jak buľi jich rodiče, ta i ja chcela toto dotrimac. Od dŇešneho dŇa ňebudu čitac ľen vdovcov a vdovice aľe aj stari dzivki a starich parobkov, ľem še mušu zadumac od keľo roki jim už taki titul patri. Dakedi to bulo od 25, aľe teras še doba zmeŇila, ta jim kuščok pridam. Keľo? To išče ňeznam, aľe na rozdumovaŇe mam cali rok.

Ľudka Ďurčáková

Mesiac úctyk starším

KOLKO NÁS JE? (stav obyvateľov k 31.5.2009)

Počet obyvateľov spolu: 710
 Muži: 357
 Ženy: 353

VITAJ DIEŤATKO MEDZI NAMI:

*„Vitaj dieťa medzi nami,
 vitaj v rodnej dedine.
 Nad kolískou z dlaní mami,
 vtáča naše jediné ...“*

Vivien Lengyelová č.d. 225
 Petra Korbulec č.d. 260
 Ľuboš Marcin č.d. 165

POSLEDNÉ ZBOHOM:

*„Pre každého z nás existuje niekto,
 kto pre nás znamená celý svet ...
 O to ťažšie je stratiť ho
 a uchovávať len v spomienkach...“*

Mária Kočišková č.d. 221 89 rokov
 Anna Semjanová č.d. 176 85 rokov
 Helena Garaničová č.d. 111 72 rokov
 Michal Ihnát č.d. 215 84 rokov
 Michal Papcun č.d. 136 88 rokov
 Anna Repková č.d. 31 86 rokov
 Marta Šmidová č.d. 128 62 rokov
 Ján Papcun č.d. 161 77 rokov
 Anna Kušnírová č.d. 7 71 rokov
 Helena Papcunová č.d. 58 64 rokov

NAJSTARŠÍ OBYVATELIA BÁNOVIEC N.O.:

*„Jak víchor sa čas a roky prehnali,
 do slz sa skryla láska, smútok, radosť,
 čo dlátom spomienok sa vryli
 do skaly života.“*

Mária Ihnátová č.d. 97 89 rokov
 Mária Ivanová č.d. 27 88 rokov
 Alžbeta Lochová č.d. 29 88 rokov
 Mária Marciníková č.d. 231 87 rokov
 Juraj Kočiško č.d. 221 86 rokov
 Mária Poláková č.d. 164 86 rokov
 Mária Lochová č.d. 33 85 rokov
 Anna Berešová č.d. 134 85 rokov
 Zuzana Šurimová č.d. 155 85 rokov
 Zuzana Papcunová č.d. 93 85 rokov
 Anna Horovčáková č.d. 22 85 rokov

NAŠI JUBILANTI:

80 rokov sa dožívajú:

Ján Rusič č.d. 99
 Ján Lukačín č.d. 180
 Jolana Čižmárová č.d. 113
 Mária Tirpáková č.d. 28
 Helena Vargová č.d. 166

70 rokov sa dožívajú:

Milan Korbulec č.d. 207
 Jolana Dobeková č.d. 91
 Anna Marciníková č.d. 72
 Anna Feďová č.d. 103

60 rokov sa dožívajú:

Jozef Parihuz č.d. 156
 Mária Peržeľová č.d. 253
 Jolana Vašková č.d. 83
 Anna Horňáková č.d. 197
 Valéria Jenčová č.d. 29
 Mária Ešťoková č.d. 144

Mikuláš 2008

Stavanie mája

Čurbes 2008

Daň matiek - Jednota dôchodcov

Vážení spoluobčania, priaznivci športu, najmä futbalu!

Prešiel rok, a tak mi dovoľte, prostredníctvom nasledujúcich riadkov o stručné zbilancovanie činnosti nášho futbalového klubu za posledné obdobie. Sezóna 2007/2008 sme ukončili obsadením 10. miesta v tabuľke. Počas letnej prestávky sa mužstvo zúčastnilo niekoľkých turnajov organizovaných susednými ako aj domácim klubom. Náš turnaj „O pohár starostky obce“ vyhralo mužstvo Ložina, a to pri účasti domáceho družstva a Bracoviec. Pred začatím súťažného ročníka 2008/2009 k nám prestúpil Peter Tirko. Získali sme aj niekoľkých hráčov na hosťovanie – Lukáš Jarema prišiel z Nižného Hrušova a Martin Lojan z Ložina. Do Trhovišť odišiel na hosťovanie zase Marián Mičo.

V úvode jesennej časti sme vyhrali nad Rakovcom nad Ondavou v pomere 4:3. Domáce zápasy sme vyhrali všetky. Plný počet bodov sme doniesli z Pustého Čemerného,

kde sme vyhrali 1:3. Najlepším strelcom II.B triedy sa so 17-timi gólmi stal Peter Tirko, hrájúci za náš klub. Aj vďaka jeho gólom sme obsadili 3. miesto. Počas zimnej prestávky sme získali na hosťovanie brankára Jaroslava Kušníra z Bracoviec. Zimná príprava priniesla požadovaný efekt, keď sme neprehrali v jarnej časti prvé štyri zápasy, z čoho tri sme odohrali na pôde súperov. Potom prišiel zápas s Malčicami, ktorý sme prehrali 2:3. Od tohto zápasu boli naše výkony veľmi kolísavé. Náš klub momentálne disponuje týmito hráčmi :

Jaroslav Kušník, Jozef Parihuz, Peter Mičo, Ján Mičo, Ján Bak, Lukáš Jarema, Tomáš Janinda, Marek Maďar, Gabriel Timko, Peter Tirko, Martin Lojan, Štefan Šoltés, Jaroslav Stropkovič a Tomáš Mikloš. Stanislav Balický a Slavomír Prislupčák sú vycestovaní v zahraničí. Na zápase v Krásnovciach sa zranili dve opory mužstva, a to Richard Tomáš a Peter Ihnát, ktorého sme získali počas letnej sezóny z Lastomíra.

Do súťažného ročníka 2008/2009 bolo potrebné prihlásiť aj jedno mládežnícke družstvo. U nás to boli dorastenci. Ich výkony boli príjemným prekvapením, keď po jesennej časti skončili na 2. mieste tabuľky. Náš fut-

balový klub je tak trochu výnimočný. Dôvod je dosť nevedný. Je ním naše dievčenské družstvo, ktoré sa nám podarilo zložiť z dievčat z Bánoviec nad Ondavou a z okolitých dedín. Do budúceho súťažného ročníka uvažujeme nad ich prihlásením do súťaže.

Brigádnicke sa snažíme upraviť plochu i okolie ihriska. Začiatkom tohto roku sa namontovali na dva betónové stĺpy svetlá. Tak isto by sme chceli dokončiť šatňu pre hostí a upraviť hraciu plochu. Vedľa hracej plochy je v štádiu dokončenia aj prístrešok.

V závere by som sa chcel poďakovať obci za podporu a pomoc, nakoľko je našim hlavným sponzorom. Taktiež ďakujem všetkým sponzorom, ktorí prispievajú na rozvoj klubu, celému vedeniu, ako aj hráčom za ich ústretovosť, ochotu a snahu pomôcť riešiť problémy kolektívne, a to aj za súčasných neľahkých podmienok. Ale hlavne sa chcem poďakovať vám - fanúšikom, lebo vaša podpora a radosť z dobrých výsledkov nás poháňa dopredu a je pre nás najväčšou motiváciou.

**Športu zdar a futbalu zvlášť!
Jozef Parihuz**

Mladý futbalový rozhodca z Bánoviec nad Ondavou

Mladý nádejný rozhodca Vladimír Šipoš, narodený 29.3.1991 z Bánoviec nad Ondavou je študentom 3. ročníka gymnázia v Michalovciach. Novo vyškolený ako rozhodca futbalu bol v júni 2006 a licenciu A získal v júni 2007. Začínal ako rozhodca futbalu pre mládežnícke stretnutia. V súčasnej dobe rozhoduje žiacke, dorastenecké zápasy i zápasy dospelých v súťaži Oblastného futbalového zväzu. Je kandidátom na postup do 5. ligy. Vzhľadom na svoj nízky vek /od 19 rokov/ postup je odialený na nasledujúci termín.

POZVÁNKA

OBCENÉ ZASTUPITELSTVO, STAROSTKA OBCE
A OBCENÝ ÚRAD V BÁNOVCIACH NAD ONDAVOU
Vás srdečne pozývajú na

„BÁNOVSKÝ ČURBES 2009“,

ktorý sa uskutoční na futbalovom ihrisku
v sobotu 27. júna 2009

PROGRAM :

15,00	Otvorenie Bánovského čurbesu - Deti z MŠ a Ondavčanka
15,10	Príhovor starostky obce a hostí
15,15 – 16,30	Hlavný program: - Folklórny súbor Svojina - Súbor Slniečko - Plichtovci - Bratia Onderovi - Oľchovanka - Ondavčanka
16,30 – 17,00	Tombola
17,00 – 20,00	Atrakcie pre deti /kolotoče, nafukovací hrad, maľovanie na tvár, zmrzlina
17,00	Diskotéka pre mladších, starších a pokročilých

BÁNOVSKÉ NOVINY. Prípravný výbor: Ľudmila Geročová, Ľudmila Lukáčová, Anna Majerníková, Juraj Matina.
Schváilo: Obecné zastupiteľstvo v Bánovciach nad Ondavou 2. júna 2008.
Neuverejnené príspevky sa nevracajú a sú k nahliadnutiu a prečítaniu na obecnom úrade.
Sadzba a tlač: Mgr. Michal Klima.
Počet: 300 kusov. Vychádza raz ročne. Neprešlo textovou úpravou.